РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза — "SVOBODA" — Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXVI. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., субота, 11-го мая 1918. Ч. 56. VOL. XXVI. JERSEY CITY, N. J., Saturday, May 11, 1918. No. 56.

НОВИЙ УКРАЇНСЬКИЙ КАБІНЕТ ЗЛОЖЕНИЙ З МОСКАЛІВ.

Мирові переговори між Україною і Росією мають розпочати ся в Києві.

Німецькі війска здобули Ростів над Доном.

Поверх 500.000 американських жовнірів находить ся на поли битви у Франції.

ВІСТИ З УКРАЇНИ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 10, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

ВЛАСТЬ ГЕТЬМАНА РІВНАЄТЬ СЯ ВЛАСТИ АБСОЛЮТНОГО МОНАРХА.

ВАШІНГТОН, 9. мая. — Урядова телеграма, яку нині одержано з Киева, доносить, **що гетьман України, присвоївши собі екзекутивну власть, посідає права абсолютного монарха під німецьким протекторатом.**

Телеграма доносить, що німецька агенція подала, слідуючі інформації про нове правительство на Україні:

„Адміністраційна власть в цілости приналежить гетьманови у всіх землях України. Гетьман потверджує закони, іменує президента ради міністрів, є головним командантом армії і фльоти, проголошує воєнний стан і видає виімкові закони. З обсягу судівництва прислугує йому право помилуваня або зміни засуду.

„Зарядженя і рішеня гетьмана мусять бути підписані президентом ради міністрів або відповідним міністром".

НОВИЙ КАБІНЕТ НАСКРІЗЬ МОСКОВСЬКИЙ.

До українського кабінету війшли російські октябристи.

МОСКВА, 7. мая. — Не лише доля України але й цілої Росії є зависима від рішеня аліянтів в кількох найблизших днях. Події на Україні вказують на пляни Німеччини, які вона уложила собі щодо цілої Росії.

Президент поваленого українського карінету, Голубович, ще недавно заявив був, що німецьке правительство не має наміру вмішувати ся у внутрішні справи України та що проклямації, видані ген. Айхорном, головним командантом німецьких війск на Україні, Берлін не піддержить. Українське правительство внесло було протест, в якім домагало ся усуненя ген. Айхгорна. Сказано також, що Німці розоружували українські полки.

На другий день Німці задержали Раду, розоружили членів Ради і увязнили деяких міністрів.

Слідуючого дня самозванчий гетьман України, Павло Скоропадський, видав новий маніфест. Скоропадський є російським октябристом і був членом в першій російській думі.

Маніфест гетьмана містить заяву вдячности Німцям за їх дотеперішну поміч. З дальшого змісту маніфесту виходить, що гетьман проголосив себе абсолютним монархом з правом іменованя і усуваня міністрів і т. д. Вся власть, що найменьше тимчасово,спочиває в його руках, хоч він обіцює, що небаром буде вибраний український парлямент яко тіло законодатне. (Початкову часть змісту маніфесту гетьмана Скоропадського подали ми в попереднім числі нашої часописи — Ред.)

В склад його першого кабінету війшли: премієр і міністер загр. справ, Устрімович (?); міністер внутр. справ, кн. Голіцин; міністер війни, кн. Васільський (?); міністер скарбу, Кнєцкі (?); міністер зелізниць, Путилін; міністер просьвіти, Соколів. **Між повисше наведеними іменами нема ніодного українського. Кабінет складаєть ся з московських октябристів, і яко такий є приманою для дідичів і упривілеєних кляс в Росії.**

—o—

Партія „октябристів" зістала основана по російській революції в р. 1905 після проголошеня царського маніфесту. (Царський маніфест був оголошений дня 17. жовтня 1905 р.). Партія „октябристів" складаєть ся з великих дідичів, купців, банкирів і промисловців. Їх партійну програму становив якраз царський маніфест з 17. жовтня (по російські „октябра"), відси походить також і назва їх партії).

—o—

Телеграма з 5. мая доносила, що в склад першого кабінету по уступленю кабінету Голубовича війшли Василенко, Лоський, Лизогуб, Слівінскі і др. Повисше наведена телеграма подає зовсім инший склад кабінету. Чи кабінет Василенка був лише короткий час і уступив, чи може зовсім не увійшов в житє, сього вісти не подають.

МИРОВІ ПЕРЕГОВОРИ МІЖ УКРАЇНОЮ І РОСІЄЮ.

ЛОНДОН, 9. мая. — Урядова бездротна телеграма російська доносить, **що большевицький міністер загр. справ, Чічерін, подав телеграфічно німецькому правительству в Києві до відома, що російське правительство приймає предложене Німеччини в справі мирових переговорів з Україною, які мають відбути ся в Києві.**

Між услівями містить ся також одно, яке позволяє російським знавцям без перешкоди переступити українську границю коло Курска, а також утворити собі пряме телеграфічне полученє з Москвою.

УКРАЇНСЬКІ СЕЛЯНИ ХОЧУТЬ ЗА ЗБІЖЕ АМЕРИКАНСЬКІ ГРОШІ.

ЛОНДОН, 9. мая. — „Сентрал Нюс" доносить, що німецькі агенти закуповують велику скількість американських гроший, які висилають через Швайцарію до Австрії, щоби їх ужити на закупно збіжа зі сьогорічного жнива на Україні.

Українські селяни, як доносять вісти, не хочуть приймати за збіже инші гроші як лише американські.

НІМЕЦЬКІ ВІЙСКА ЗАНЯЛИ РОСТІВ НАД ДОНОМ.

БЕРЛІН, 9. мая. — Головна німецька кватира оголосила слідуючий рапорт:

„На Україні на північно-східнім побережу Азовського моря наші війска дійшли до устя ріки Дону і обсадили місто Ростів над Доном".

НА ЗАХІДНІМ ФРОНТІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 10, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

500.000 АМЕРИКАНСЬКИХ ЖОВНІРІВ У ФРАНЦІЇ.

ВАШІНГТОН, 8. мая. — **Поверх 500.000 американських жовнірів находить ся вже у Франції.**

Секретар війни, Бейкер, зложив отсю урядову заяву:

„В січни говорив я у військовій комісії сенату, що є велика правдоподібність, що в початках сього року 500.000 американських жовнірів буде висланих до Франції. Я не можу ані тепер ані може пізнійше дискутувати щодо сили американської армії у Франції, але з вдоволенем можу сказати, що в січни заповіджене число жовнірів, висланих до Франції, є значно перевисшене".

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ МАЮТЬ 2,000.000 ВІЙСКА ПІД ОРУЖЕМ.

ВАШІНГТОН, 9. мая. — Загальне число американських війск під оружем виносило з днем 1. мая 1,900.000. **Коли мобілізаційні розпорядженя, видані на май, будуть переведені, число американського війска зросте на 2,250.000.** В тім числі находить ся 1,250.000 жовнірів так званої національної армії (покликаних на підставі закона про воєнну службу).

МАКЕНЗЕН ОБИМИВ ГОЛОВНУ КОМАНДУ.

Німці мають 1,500.000 війска на боевім фронті Амен-Аррас-Іпр.

З англійськими війсками у Франції, 8. мая. — Найбільше доси нагромаджене війск у воєнній кампанії має місце в заломі боевого фронту на лінії Мондідіє — Амен — Аррас.

На північ від сього є друге велике нагромаджене війск в заломі Газебрук — Іпр.

Німецькі війска скінчили приготованя і є готові кождої хвилі розпочати новий наступ.

Проти німецьких війск стоять хоробрі Французи, завзяті Англійці і жадні битви Американці.

Чи Гінденбург прикаже знова вдарити на горбки у Фляндрії?

Чи видасть він приказ відновити наступ проти Амену?

Чи вдарить на полудни в напрямі Компінь?

Чи може розпічне наступ в зовсім иншім місци?

Найблизша будучність дасть відповідь на сі питаня. Але головні сили війск обох сторін є нагромаджені у двох висше наведених місцях боевого фронту.

Телеграма Сімса доносить, **що ген. Макензен, який вславив ся побідами в Сербії, Румунії, Росії і Італії, обняв команду над армією в околиці Амену та що на сім фронті треба надіяти ся головного удару зі сторони Німців. На сім фронті стоять проти Німців побіч англійських і французьких війск також війска американські, яких сила з кождим днем збільшаєть ся.**

На боевім фронті між Мондідіє — Амен — Іпр аж до моря Німці числять 65 дивізий (780.000 жовнірів) **на лінії, а около 60 дивізий** (720.000 жовнірів) **в резерві. Разом числять німецькі війска около 125 дивізий або 1,500.000 жовнірів, рахуючи силу кождої дивізії на 12.000 людий.**

Розложене німецьких армій представляєть ся, як слідує:

Армія ген. Арніма числить 19 дивізий (228.800) на боевім фронті Іпр — Балєль (8 миль).

Армія ген. Кваста числить 30 дивізий (360,000) на лінії Балєль — Лен (25 миль.)

Армія ген Більова числить 15 дивізий (180.000) на боевім фронті Лен — Бапом (20 миль).

Армія ген. Марвіца числить 30 дивізий (360.000) на лінії між Бапом і рікою Авр. (25 миль).

Армія ген. Гутера числить 45 дивізий (420.000) на боевім фронті від ріки Авр до Нойон (35 миль).

В Німеччині.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 10, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

ПЛЯНИ НІМЕЧЧИНИ ЩОДО СХІДНИХ ДЕРЖАВ.

Обезпечене границь проти Росії і кольонізація.

АМСТЕРДАМ, 8. мая. — Фрідріх фон Паєр, заступник німецького державного канцлера, **подаючи до відома на засіданю головної комісії в німецькім парляменті утворене окремого міністерства для політичних справ на сході, заявив:**

„Ми надіємо ся запевнити собі користи дотично забезпеченя средств поживи, а відтак дальших користий, які дадуть ся загально зібрати в однім виразі — **кольонізація. Відносини між пограничними державами а нами мусять бути уложені в сей спосіб, щоби наші границі були війсково забезпечені супроти Росії.**

„Крім того ми мусимо звернути нашу особливішу увагу на території, яких мешканці симпатизують з нами зі зглядів національних. Се відносить ся в першій мірі до країв надбалтійських. **Трактоване країв мусить бути ріжне, відповідно до їх величини, їх економічних і політичних услівий та їх географічного положеня."**

Говорячи про інтервенцію німецьких війск у Фінляндії, Паєр заявив:

„Ми є вдоволені, що завдяки нашій інтервенції забезпечено Фінляндії независимість і свободу. Однак головною нашою ідеєю було утворити у Фінляндії підставу до мира під зглядом військовим і політичним.

„Наша інтервенція поступала разом з правним правительством фінського краю".

Щодо Естонії і Лівонії, то, як се заявив Паєр, оба сі краї мусять зірвати всяку лучність з Росією. Оба краї мусять утворити правительства з народним представництвом на ширшій підставі. Німеччина однак не буде вмішувати ся у внутрішні справи.

„Литовці мусять утворити своє власне правительство", говорив дальше Паєр. „Однак утворене і уложене адміністрації литоського правительства мусить відбути ся в порозуміню і згідно з німецькою цивільною і військовою адміністрацією.

„Австро-Угорщина і Німеччина згодили ся не мішати ся до внутрішних справ України. Однак се зістало ограничене через наступ наших війск на Україну в цїли привернення ладу і з огляду на забезпечене наших війск."

—o—

Білоруська република.

СТОКГОЛЬМ, 6. мая.—Як се доносить спізнена телеграма з з Києва, яка тут прийшла через Берлін, **утворене білоруської републики, числячої 8 міліонів мешканців, можна вважати довершеним фактом.**

Телеграма доносить, що в Києві відбувають ся переговори між представниками української і білоруської републики в справі взаїмних границь. **Обі републики мали творити свого рода союз.**

Берлінський цензор здержав відай нарочно оголошене сеї телеграми через 9 днів. В тім часі українське правительство, яке вело переговори, упало.

—o—

Фінська монархія.

ЛОНДОН, 8. мая. — **Нема майже найменьшого сумніву, що фінська держава буде проголошена монархією,** доносить телеграма зі Стокгольму до лондонської часописи „Таймс".

Кандидатом на короля є німецький князь Адольф Фредерік з родини Мекленбург-Шверін, стрий жінки німецького наслідника престола.

Дух реакції поширюєть ся по цілій Фінляндії, а фінська конституція, яка була найбільше демократична в Европі, буде заступлена новою, яка буде оперта на більше або меньше автократичних підставах. Соціялісти і демократи стоять тепер під закидом, що пособляли революції.

Карелія має бути влучена до Фінляндії.

Німеччина робить зусиля, щоби зробити собі вплив в північних пристанях Карелії і мурманської области дешевшим способом ніж при помочи оружа.

З достовірних жерел в Гельзінгфорсі доносять, що Німці уживають там такихсамих средств, що в Естонії і на Литві. Німецькі агенти, вислані до Карелії, мають зорганізувати при помочи підкупств і ріжних обітниць делегацію селян, які заявили би бажане, що вони хочуть належати до Фінляндії. Ся делегація мала би удати ся до Гельзінгфорсу і Берліна та зажадати перенесення приналежности.

В Румунії.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 10, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Услівя румунського мира.

АМСТЕРДАМ, 8. мая. — Мировий договір, заключений між Німеччиною і її союзниками а Румунією обіймає 8 головних артикулів.

В першім артикулі говорить ся про привернене мира.

Другий артикул обіймає демобілізацію румунської армії. Румунія має полишити під оружем лише 10 дивізий: 8 дивізий в Молдаві, 2 дивізії для охорони границь Бесарабії. Загалом оружна сила Румунії не сьміє переходити числа 20.000 піших жовнірів і 3.200 кінноти.

В третім артикулі говорить ся про відлучене Добруджі від Румунії. Добруджа буде поділена на дві части. Полуднева часть буде віддана Болгарії, а північна аж до Дунаю позістане під зарядом спільної комісії. **Крім того має наступити вирівнане границь в користь Австро-Угорщини.**

Державні маєтки в землях, які Румунія відступає, переходять без ніякого відшкодованя на власність дотичних держав.

В четвертім артикулі говорить ся про справу відшкодованя. Вправді не говорить ся про зворот коштів веденя війни, але є зроблене застереженє, що Румунія має звернути за шкоди, спричинені війною, а які пізнійше будуть близше означені.

Пятий артикул говорить про опорожнене занятих територій.

В шестім артикулі признано свободу нароплавби на Дунаю. Центральні держави застерегли собі право держати воєнні кораблі в кождім місци ріки.

Семий артикул признає рівність всіх віроісповідань.

В осьмім артикулі обговорюєть ся справу економічних відносин між Румунією і центральними державами.

В РОСІЇ:

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 10, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

„Аліянти мусять виступити проти большевиків", — каже Бурцев.

СТОКГОЛЬМ, 9. мая. — У нинішнім інтерву заявив Володимир Бурцев, який недавно утік туди з Росії, **що Алексaндер Керенський є тепер в дорозі до Злучених Держав.**

Оповідаючи про свою утечу з Росії, Бурцев говорить;

„В три дні перед революцією большевиків Керенський, за-

(Продовжене на стор. 5-ій).

ПОВІДОМЛЕНЄ.

Отсим подаєть ся до відома всім членам У. Н. Союза в Джерзи Сіти, Н. Дж., що в-неділю, дня 12. мая с. р., о годині 7-мій вечером відбудеть ся віче в новій публичній школі на розі улиць Сусекс і Вашінгтон (коло „Свободи"). В сім вічу возьмуть участь всі народности з Джерзи Сіти, а між ними і Українці. На вічу буде промовляти правительственний делєгат з Вашінгтону, а також представителі всіх народностий беручих участь у вічу. Між ними будуть і українські бесідники. На зборах буде обговорювати ся справа теперішної ситуації в Америці.

Наші Українці з Джерзи Сіти не можуть остати ся позаду других народностий і тому просить ся всіх наших членів, щоби вони прибули на се віче у висше згаданім місци і часі. Кождий член У. Н. Союза повинен мати з собою відзнаку У. Н. Союза. Урядники відділів У. Н. Союза з Джерзи Сіти повинні подбати, щоби з кождого відділу У. Н. Союза прибули всі члени на віче. На віче можна прийти просто до школи або можна збирати ся в мітінґових галях (в гали церковній і Народного Дому), а відтам разом прибути на збори. Члени У. Н. Союза повинні подбати, щоби і своїх знакомих на се віче запросити.

Джерзи Сіти, Н. Дж., 9. мая 1918.

К. Кирчів, гол. предс. У. Н. Союза.

"SVOBODA" (LIBERTY)

the Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893

JOSEPH STETKEWICZ, Chief editor.
NICHOLAS D. WELYCHKO, Assistant editor.

ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:		ПЕРЕДПЛАТА:	
United States:		в Злучених Державах:	
1 year	$3.00	на рік	$3.00
6 months	$1.75	на пів року	$1.75
3 months	$1.00	на 3 місяці	$1.00
to Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$3.50	на рік	$3.50
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25
Single copy 3 cents.		Поодиноке число 3 центи.	

За кожду зміну адреси платить ся 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Число телефону 498 Montgomery.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

За всі оголошеня поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає.

Акція за помочию для Американського Червоного Хреста.

З Вашінґтону прийшла отся телеґрама:

Вашінґтон, Д. К., 8. мая. — Президент Вілсон видав учера проклямацію із зазивом до американського народу в справі Американського Червоного Хреста, якого друга акція за придбанєм **$100,000.000** воєнного фонду зачнеть ся **дня 20-го мая** і буде тривати один тиждень.

Проклямація звучить:

З уваги, що воєнний фонд з 1917-го року, який американський нарід зложив для Американського Червоного Хреста на поміч дома і заграницею, вже вичерпаний на потреби для здоровля нашого сухопутного війска і моряків і осіб, які вони піддержували, а також на ще більші потреби наших союзників, для жовнірів і для цивільного населеня, яке довго двигає тягар війни;

З уваги, що Американський Червоний Хрест признаний законом і міжнародними конґресами яко публичний чинник для помочи у війнї;

З уваги, що рік нашої участи у війнї поставив патріотизмови і жертволюбивости нашого народу небувалі вимоги і викликав потребу зібрати працю помочи в одну головну орґанізацію, яка може усюди задоволити успішно потреби людства, що терпить під тягаром війни;

З уваги, що продовженє війни і щораз тіснійше співділанє Американського Червоного Хреста з нашою армією і фльотою, з парвительствами наших союзників та із заграничними запомоговими орґанізаціями, виказали нові нагоди до помочи серед умовин, де нагода стаєть ся обовязком;

З уваги, що воєнна управа Американського Червоного Хреста і його відпоручники в Европі виконували солідно й ощадно наложені на себе обовязки;

Я, силою своєї власти, яко президент Злучених Держав і президент Американського Червоного Хреста, **проголошую отсим тиждень, що починаєть ся 20-го мая, „тижнем Червового Хреста"**, в якім буде обовязком народу Злучених Держав щедро його обдарити для дальшого веденя великого діла помочи в недолї, для віднови по воєннім знищеню та співділаня для піддержаня здорового духа серед наших власних війск і серед війск та народів наших союзників — отсею проявою наших змагань і посьвяти зі сторони тих, котрі хоч не мають чести носити оружє, є з нашими вояками одного духа, одної цїли і постанови.

Вашінґтон, Д. К., дня 4. мая, 1918.

Вудров Вілсон.

* * *

Від себе скажемо до наших Читачів і загалом до всіх Українців і Українок в Злучених Державах, щоби зі щирого серця і душі підперли усіми силами і змаганями акцію сеї благородної інституції, якою є Американський Червоний Хрест.

Кожде українське товариство повинно бути членом Американського Червоного Хреста. Таксамо повинен зробити кождий Українець і кожда Українка, що живе в сїй республицї.

Членська вкладка на цїлий рік коштує всего один долар, на що може спромогти ся кождий. **Кождий серед українського загалу повинен мати собі за найбільшу честь носити відзнаку Американського Червоного Хреста на грудях.** Тож коли від 20-го с. м. зачнеть ся акція за збиранєм жертв на сю благородну інституцію, на інституцію, котра сповняє Христове діло милосердя на найстаршім поли людського нещастя і горя, нехай не буде між нами ніодного, хто би не вписав ся в члени Американського Червоного Хреста та не дав ще від себе щирої лепти.

Просимо і взиваємо всіх Українців і всіх Українок бути щедрими в „тижни Червоного Хреста".

Такий благородний дар на велике діло милосердя не мине безслїдно. Ви будете чути полекшу у вашім серци, що ви загоїли рану неодному, що перетерпів за се, аби ті, що остались поза війною, не терпіли.

Ви будете належати до великої родини тих благородних людий, що відчули біль терплячих і помогли облекшити його.

Лише той, що помагає другим, має право вижидати помочи від других.

Нехай же між нами не буде виїмків, котрі би отягались дати свою жертву в „тижни Червоного Хреста".

Злочини і пляни прусацтва.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 10, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

Прусацьке зьвірство.

Німецький соціялістичний дневник „Форвертс" (виходить в Берлїні) помістив телеграму з Києва, яка подає урядовий звіт українського правительства про події в Києві дня 26-го цьвітня.

В сім звіті говорить ся так:

Німецькі жовніри увійшли до салї нарад Української Центральної Ради о 4-ій годині пополудни, окружили членів і кричали: „Руки в гору!" **Президента Ради (проф. Михайла Грушевського) котрий запротестував проти сього, жовніри кинули до землї.** Також инших членів Ради зневажено. „Доходженє", яке німецьке війско переводило з членами У. Ц. Ради, тривало 4 години. Всї документи забрано.

Сей прусацький розбій кличе о пімсту. Сей злочин нічим не ріжнить ся від найгірших злочинів російського варварського царства. Такого злочину і такої тяжкої зневаги український нарід не забуде розбішеному дикому прусацтву.

Сей напад на український парлямент зовсім не виглядав навіть на напад військовий, але на напад розбишаків. Останеть ся він одною з найчорнійших плям в чорній історії прусацтва.

Прусацьке фарисейство.

Німецький амбасадор в Києві, барон Мум фон Шварценштайн відповів на протест Українців проти арештованя українських народних міністрів, що... се арештованє стало ся без його відома.

Такий викрут є звичайним викрутом звичайного злочинця. А що в тім прусацькім злочині є винний не лише прусацький військовий командант Айхгорн але також і амбасадор Мум, сьвідчить се, що навіть нове, ніби-українське правительство, іменоване гетьманом з німецької волї, зажадало усуненя обох тих „достойників" заявляючи, що в противнім случаю уступить.

Але чи є ліпші і чеснійші Прусаки, аби їх дати на місце тих двох злочинців, то також ще питанє.

Пануючі династії ведуть свою політику.

Телєґрама із Стокгольму, столиці Швеції, доносить, що треба приняти яко певну річ, що **фінляндська република буде в короткім часї монархією.** Німеччина має вже навіть кандидата на фінляндський престол. Має ним бути німецький князь Адоль Фрідерік фон Мекленбурґ Шверін, вуйко жінки німецького престолонаслїдника. Недавно була вістка, що німецькі пануючі доми (їх там є цїла купа) лагодять одного для Литви, а другого для Курляндії, а сей для Фінляндії був би вже третим німецьким стовпом для посадженя на престол в чужім краю.

Але на тім не конець. Ще є Польща, де має бути також трон, як не для якогось принца з Німеччини, то для котрогось принца з Габсбурґів.

На Україні посадили Німцї українського гетьмана, через те, аби Українців піддурити українською традицією, але „обдарили" його такою властю, що й Україна після того „наказного" гетьманства є властиво королївством або й цїсарством, як инші краї, де сидять німецькі принци. Ріжниця є та, що Скоропадський є змосковщений Українець, однак німецькі принци сподївають ся його так обмотати як російські царі і цариці обмотували українських гетьманів в 17-ім та 18-ім столїтю і поневолювали вільний нарід український.

Подібні пляни пануючі роди в Німеччині і Австрії певно готують і що до инших країв, а зокрема щодо Білоруси, а може і Кавказу.

„Зміну" з пануючими вони радо перевели би і в Румунії та в Сербії, а вкінци — посадили би ще на московський престол як не Романова, то когось иншого з династії німецьких пануючих.

Тай для Сибіри ще найшов би ся якийсь німецький стовпець, як би прусацтво могло і там завести свої „порядки".

Одним словом, та хмара звироднілих неробів з німецьких пануючих домів рада би потворити престоли для себе у всіх краях цїлого сьвіта.

Однак вона вже цїлком запізно вибрала ся з тим польованєм на престоли. Всі ті престоли, які та хмара „пануючих" собі наставляє, тримають ся купи як домики поставлені з карт. Трохи сильнійший подув поступу і демократизму і вони повалять ся.

Тепер вже не ті часи, коли „пануючі" могли правити сьвітом. Тепер нові часи — часи демократизму; часи, в яких вільні народи самі свобідно будуть рішати про свою долю.

Хвилево можна ще посадити ті стовпики на престолах, але треба їх добре підпирати війском, бо престоли тріщать.

Навіть німецький престол під кайзером вже тріщить. Соціялісти в Німеччині щораз то зростають в силу і хто знає, чи старий кайзер лишить ще свій трон свому синови Фрідріхови Вільгельмови. Можливо, що і старий Вільгельм буде таксамо останний як був цар Микола.

Ся погана політика з пануючими „рулєрами" може скоро скінчитись і погано для „рулєрів".

Але не погано для народів. Народи будуть щасливі, як позбудуть ся язви пануючих і їх політики.

Гетьман України.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 10, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

Про самозванчого і самовладного гетьмана України, **Павла Скоропадського**, пише кореспондент нюйорського „Таймса", що він належав до московської партії октябристів (се партія московських дідичів, богатих купців і банкирів, котрі за програму у своїй полїтицї взяли були царський манїфест з 17-го жовтня (октобра, з московська „октября") 1905-го року про заведенє куцої конституції в Росії) і додає, що він був членом першої російської державної думи.

Серед українського загалу така особа не була знана в давнїйших роках, що вказує, що той Скоропадський яко октябрист і член першої думи причисляв себе до Москалів, а властиво змосковщених „Малоросів". Однак він відай був не лише членом I-шої російської думи, але також і 4-ої, бо недовго перед війною підчас української дискусії в думі, коли російські поступові посли станули в обороні українського народу, московські чорносотенці випхали **потомка гетьмана Скоропадського, аби „іменем Малоросії" заявив, що нема українського народу, лише один „русский".** Се буде найімовірнїйше тойсамий Павло Скоропадський, котрий тепер проголосив себе гетьманом України.

Се значило би, що гетьманом України проголосив себе ворог України.

* * *

Поза тим одним виступом Скоропадського більше про нього не було чути серед українського загалу.

Аж по теперішній революції власне у того Павла Скоропадського проявили ся амбіції до гетьманської булави. В осени минулого року скликав він був в Чигирині, давній гетьманській столиці, **зїзд вільного козацтва**, котрий його вибрав козацьким гетьманом і постановив орґанїзувати вільне козацтво по цїлій Україні.

Проти сього „вільного козацтва" було велике невдоволенє в Українській Центральній Раді. Члени У. Ц. Ради, робітники, жовніри і селяни, домагались, аби українське правительство заборонило орґанїзувати се „вільне козацтво", до якого, казали вони, пристають вороги української революції з цїлию виконати замах на вольности українського народу. Чи українське правительство виступало проти сього „вільного козацтва", не знати,—але бачимо тепер, що народні представники мали рацію, коли представляли сю орґанїзацію за ворожу українській революції. Показав се сам орґанїзатор чигиринського „вільного козацтва", коли тепер проголосив себе гетьманом України і під ослоною німецьких баґнетів проголосив знесенє усіх здобутків українського народу в теперішній великій революції.

Се вже недвозначно вказує, що саме той Павло Скоропадський є ворогом українського народу.

* * *

Телєґрама з Амстердаму, в Голяндії, доносить, що німецькі власти дуже остро тепер цензурують вісти, які приходять з України, або які взагалї відносять ся до теперішних подій на Україні. Наприклад німецькому соціялїстичному дневникови „Форвертс" (виходить в Берлїні) не позволено видрукувати цїлої дискусії, яка була в головній комісії німецького парляменту над подіями в Києві.

Деякі часописи подали телєґраму „українського пресового Бюра" з Києва, в якій сказано ось-що:

„Найвисшу власть в державі має гетьман, котрий потверджує закони та іменує президента міністрів, який знова опісля добирає собі членів кабінету. Усїх міністрів може усувати гетьман. Він рішає про зносини републики з иншими державами і є найвисшим вождом українських війск.

„Православна церква має бути державною церквою.

„Приватна власність є ненарушима, а вивласненє без відповідного відшкодованя — заборонене".

Инша телєґрама з Києва говорить, що теперішний гетьман України не має на Україні жадної популярности. При виборах до загально-російських установчих зборів він дістав усього 200 голосів, **а до українських установчих зборів — ледви 9 (девять) голосів.**

В головній комісії німецького парляменту заступник міністра заграничних справ, Паєр, прочитав телєґраму, яку одержав з Києва від тамошного німецького амбасадора Мума. Ся телєґрама представляє погляд тамошних прусацьких наїзників про гетьмана Скоропадського та новий, іменований ним міністерський кабінет.

Цїлию гетьмана є — як говорить ся в тій телєґрамі — „бережене і скріплене національної независимости України і як найтїснїйші зносини з осередними державами, а особливо з Німеччиною, з виключенєм московських або польських претенсій".

Про новий міністерський кабінет каже німецька телєґрама з Києва, що він є чисто діловий, себто по американськи — бізнесовий; зложений він з „умиркованих, старших і спосібних людий, ріжних полїтичних поглядів". Всї вони прирекли придержувати ся основної програми гетьмана. В кабінетї нема Поляків і „є надія, що й инші партії будуть співділати з гетьманом, коли переконають ся, що треба робити практичну працю".

Вкінци в тій телєґрамі німецький амбасадор Мум каже, що мав розмову з гетьманом Скоропадським, в якій він дав йому „вдоволяючі заяви" щодо будучої полїтики і независимости України, зазначуючи, що він є противний стремлїням московським і польським.

Прочитавши сю телєґраму, заступник міністра заграничних справ, Паєр, сказав, що він „тимчасом" довідав ся, що бувший німецький амбасадор в Петрограді (перед війною), ґраф Пурталєс, знав особисто гетьмана Скоропадського і заявив, що і гетьман і його жінка є з переконаня приятелями Німеччини.

При кінци своєї промови сказав Паєр, що з лїсти нових українських міністрів видно, що вона ще не є повна ані оконечна.

* * *

Повисші вісти з Києва не є потїшаючі для українського народу.

Телєґрама від „українського пресового Бюра" вказує, **що новий гетьман України присвоїв собі, при помочи німецьких карабінів, самовладство в молодій українській народній републицї.**

Се справа засаднича, в якій український нарід стоїть непохитно на своїм демократичнім становищи. **Український нарід ніколи не признає знасилуваня його прав, а все буде боротись за приверненєм народоправства, за приверненєм демократичної української народної републики.**

Друга річ, на яку український нарід не згодить ся — се проголошена **„ненарушимість приватної власности, хиба за викупом"**. Се значило би, що **новий гетьман хоче звернути польським і московським дідичам на Україні ті землї, які їх предки зрабували в українського народу, а коли би український нарід хотів їх тепер відібрати, то мусїв би платити величезні суми за ті безмежні українські поля і ліси, що находились в руках рабівників протягом століть.**

Ся „засаднича полїтика" гетьмана Скоропадського вказує, кому він служить. Не свому народови, але Німеччині і шляхтї польській та московській.

Се видно також і з того, що він окружив ся московськими міністрами. Як доносить кореспондент „Таймса" Артур Ренсом, там дійсно Поляка нема, але впрочім є відай самі Москалї, і то з партій давних царських прислужників.

Що-ж з уваги на те вартують заяви гетьмана, що він буде дбати про будучність України?!

В тім хиба одна Німеччина видить свій інтерес, бо він обіцює вести полїтику проти Московщини і Польщі, значить зробити Україну охоронним муром для Німеччини, аби її вороги — Московщина і Польща не зросли в силу та не відмстились на Німеччині.

Як видно зі слів бувшого німецького амбасадора Пурталєса, то Німеччина імовірно ще перед війною приготовляла Скоропадського на гетьмана України і може навіть давала йому тепер гроші на орґанїзованє вільного козацтва, — але се ще дуже слаба запорука для Німеччини.

Німеччина може навіть окружити Павла Скоропадського такою „малоросійською колєґією", як цар Петро Великий був окружив його предка Івана Скоропадського, — але се також слаба запорука для Німеччини на будуче.

Нарід мусить знова прийти до власти на Україні, а тоді український нарід зуміє Німеччині відплатити за замах на його вольности, так як вона на се заслугує.

Поляки протестують.

На Волини, Поділю й Київщині польські пани мають величезні маєтки. Коли Польща запанувала була над Україною, то польські пани-шляхтичі позабирали собі величезні простори землї, на яких опісля мусів працювати український нарід, запряжений в панщизняне ярмо.

Нині-ж, коли в Росії нарід позбув ся царя, Україна відділила ся і оголошено, що відбираєть ся також землї від великих панів, щоби порозддавати їх народови, польські пани опинили ся в скрутнім положеню.

Про се бачимо статю в „Курієрі Польскім" з 21-го цьвітня 1918 р. п. з. „Протестуємо", де говорить ся між иншими так:

Є вже річию певною, потвердженою рядом страшних і пригноблюючих фактів, що руйнуюча филя анархії, викликана універсалом „соціялїстичної" републики української, рабує і нищить систематично польські господарства на цїлім просторі Волини, Поділя й України.

Не самі „палати", не самі „двори", не саме „добро панське", але цїлі обійстя, цїлі одиниці господарські, що визали тїсно двір, фільварок і чвораки, властителів, офіціялїстів і польську челядь рільничу — все те обняте гураганом знищеня.

Нещастє впало на цїлу польську суспільність, на всї кляси і стани; на цїлі області польських спільних інтересів економічних і культурних; на цїлий хід польського загального житя в усіх його галузях.

Зрабовано отже все майно Поляків: спалено і знищено їх домові огнища; забрано силою їх поля, луги і ліси, що обіймають около чотири і пів міліона морґів, або понад пять міліонів акрів землї. Так отже Поляки на Волини, Поділю й Україні по селах зістали позбавлені всего.

Як бачимо, то „Курієр Польскі" так неясно і туманно сю справу представляє, щоби виглядало, немов би справді від Поляків бідаків відбирав хтось маєток. Тимчасом в універсалї сказано було, що землї маєть ся відобрати від великих панів — і не тільки польських, але і других, які там будуть. Що польські пани, стративши ті землї, не будуть могли панувати, як доси, то що-ж порадити? Доси український нарід терпів цїлі столїтя від Поляків і від Москалів, а послїдна війна довершила його терпінє. Чи-ж диво, що раз прийшло нещастє і тим панам, які були нещастєм цїлому українському народови?! Та слухаймо дальше.

Гайдамацько-соціялїстичний уряд український закидає Полякам на Волини, Поділю і Україні, що вони є представителями „панських" справ. Такий закид є просто безличний і виглядає на глум.

Поляків посїдаючих „титул посїданя" є в порівнаню малий процент, а гурти і громади, які крім голови на карку і праці витривалих рук не мають нічого понад можність зарібку, яку їм погроми, пожари і конфіската їх землї відбирають, числять найменьше 750.000 голов.

І знов тасама крутанина та брехня. Бо хиба-ж всякому ясно, що від чоловіка, який не має нічого, **крім голови на карку і рук до праці**, не можна відбирати землї, бо він її не має; а коли має землю, то не можна знов казати, що він має лише голову на карку. Або одно, або друге.

В иншім місци тоі-ж статі говорить ся, що **„нужда досягнула більшість польського загалу на „кресах", який числить до міліона голов".**

І не знати тепер, скільки є великих польських богачів, скільки меньших, що мають тільки голову на карку, а мимо того від них відбирають землю, а скільки тих, яким конфіската не пошкодить, бо вони не мають нічого до страченя.

Дальше говорить ся:

Та маса — три четверті, коли не більше з усеї цїлости, всїми нервами свого житя звязана з рілєю, то пролетаріят польський... і його нині поставлено поза можливість зарібку. Пролетаріят вже не тільки без поля (?) але і без дому.

Виходило би, що самих панів, властителів більшої посїлости, є на Україні 250.000, а 750 тисяч Поляків бідаків, або що кождий пан Поляк має побіч себе ще 3 Поляків бідаків. Так на кождого пана припадало би пересїчно яких 180 морґів, однакож певно, що панів може бути трохи меньше, а також і Поляків зарібників і взагалї небогатих є богато меньше. Зате дуже можливо, що ті пани мали більше поля, сіножатий і лісів ніж 4,500.000 морґів. Звичайно польська статистика ніколи не відповідала дійсности. Питанє також, чому сей польський зарібничий загал лишить ся тепер без роботи. Адже при подїлї землї і він щось дістане, бож прецінь на Україні всьому працюючому неукраїнському народови признано такі права, як і Українцям.

Та найхарактеристичнїйше для нас те сьвяте обурене Поляків на такі „безправства". Полякам не може в голові помістити ся, як може хтось відва-

жити ся на такий гріх, щоби відбирати панську землю. Ось послухаймо:

> Се не є засади демократичні і не реформи суспільні, але варварські, гідні хиба опришків і гайдамаків.
>
> Конфіската польської землі без винагородженя є найогиднійшою крадіжю і рабунком.
>
> Кожда власність є сьвята і нетикальна — перед лицем закона, в понятю справедливости і громадського ладу.
>
> Не кради! — голосить сема заповідь.

Так говорять нині ті Поляки, які вчера готові були самі на всяку крадіж, на рабунок, на насильство. Бо в кого-ж то вони позабирали землю, як не в українського народу? Кому нарід робив панщину, як не їм? Хто був завсіди ворогом української справи, як не Поляки? Хто зложив „Проект на знищене Русі", як не Поляки? Хто хотів загарбати Україну „од моржа до моржа" — і чим се не крадіж? Або чим назвати таку роботу, коли мешкаючі на Україні Поляки розширяли поміж польське населене на Україні відозви з молитвенниками, в яких голосили Польщу „од моржа до моржа" помимо того, що тоді вже був український уряд! Чи не була се проти-українська робота? А чи польські пани в Галичині мало позабирали громадських пасовиск, загонів та лісів, з яких нерез без милосердя викидали їх правних властителів! А тепер тісами Поляки нагадують Українцеви: „Семе не кради!" А щоби глибше промовити до серця, вони пророкують навіть, які будуть наслідки такої роботи:

> Жадна держава, яка на крадіжи і безправстві колинебудь повстала, не могла довго істнувати.

Очевидно тут Поляки себе перших моглиб за примір поставити. Вони на собі переконали ся. Тількиж Поляки забирали чуже, на чужих землях, а Українці не йдуть до чужих країв — а крім того Українці признають всім неукраїнським національностям на Україні такі національні і політичні права, яких ніколи не признавали Поляки Українцям. Їм признаєть ся повне право на плеканє своєї культури, вони мають право вибирати своїх національних репрезентантів відповідно до своєї чисельности і дістануть відповідну суму податків на свої культурні потреби. Чи в Польщі коли таке бувало?

Ще дальше Поляки нагадують, що вони великі добродії Українців:

> Поляки внесли культуру і цивілізацію до тих диких країв (себто українських). О польські груди розбивали ся напади диких Татар і Турків.

Хвали мене роте, бо тя розідру... Українці булиб нині ліпше стояли, як би не польська, шляхотська, панцизняна цивілізація, їх „Проекти", їх плянові насильства, які тяжко осуджують навіть самі польські письменники. Польська культура для України була темногою, насильством, глумом з усього, що українське. В згаданім „Проекті" та в инших проектах, писаних і не писаних, засадою Поляків було тримати Українців в темноті, бо так лекше над ними панувати і так лекше можна їх знищити — зпольщити.

А вже щодо оборони перед Татарами і Турками то тут тасама справа, що з цивілізацією.

Дальше завзиваєть ся в згаданій статі всіх Поляків в Америці, щоби на вічах, брошурами і т. п. протестували проти відобраня землі польським панам на Україні — і то так, щоби той протест було чути по всіх краях. Притім підчеркуєть ся, що Українці відбирають від Поляків землю тому лише, що вони Поляки — не згадуючи, що закон про відбиранє не обминає ані Москаля, ані Німця, ані Жида, ані Українця, який має землі забогато, тимчасом як деякі люди не мають де хати побудувати.

Та на ніщо певно не здасть ся такий протест, бо нині чи завтра сьвіт довідаєть ся, що таке представлене справи, як і ті польські претенсії основують ся на брехни.

Українці і Білоруси.

Вісти наспівші в послідних днях говорять, що до Києва прибули депутації з Минска, Гомеля і Криму з предложенем злучити ся з Українською Републикою. Минск є столицею Білоруси, а Гомель таксамо одним з більших білоруських міст, отже виходить, що білоруський нарід хоче прилучити ся до народу українського.

Білорусів буде около 10 міліонів. Вони мешкають в 8 губерніях, з яких в трох творять переважну більшість населеня, в двох майже половину, а в трох меньшість населеня. Білоруси вже давнійше вибрали й собі свій уряд — свою Раду, подібну до Української Ради і ся їх Рада перебуває в Минску.

Тепер, як видно, Білоруси думають прилучити ся до України. Що-ж може спонукувати їх до сього?

Білоруси стоять мовою найблизше Українців. Їх мова, се — можна сказати — слово-в слово мова українська, лише в деяких випадках відмінно виговорюєть ся. Крім того Українці й Білоруси мають за собою спільну традицію, спільну історію. Колись вони майже не бачили між собою ріжниці, але всї уважали себе одним народом і переживали спільно те добро чи зло, яке треба було переживати. І цілий час аж доси сї два народи співчували одні другим, раді були собі взаїмно, а се нині таксамо зближає їх певно ще більше.

Дальше, самим Білорусам було би мабуть тяжко вдержати ся в своїй самостійній малій републиці. Раз, що край їх убогий, а дальше, що число їх замале, щоби мати достаточну змогу давати собі раду з тими народами, які помішані з ними і коло них, або вони з другими. А Білорусь граничить з Українцями, Москалями, Поляками, Литовцями і Лотишами. Найбільша їх границя з Україною, бо майже ціла половина північно-західної границі переходить попри Білорусь. Так отже в злуці з Україною можуть вони бачити для себе як економічні так і політичні користи.

Однакож се не мусить бути рішаючим, колиб їм не подобав ся той лад, який Україна в себе заводить. Можна отже сподівати ся, що самий лад, сама щира воля Українців зеднує їм найбільше прихильности. Коли хто бачить, що його національні права, його культура буде мати місце на повний розвиток в злуці з Україною, так він радо лучить ся, бо раз, що красше жити гуртом, а друге, що на випадок лиха, буде готова поміч. Тесаме щодо Білорусів, тесаме певно і щодо Криму. Можна також сподівати ся, що нині чи завтра злучить ся разом з Україною також Кубанщина, яка покищо стоїть окремо.

Для України така злука має також велике значінє, бо де більша організація, там більша сила і повага в очах других і другі мусять там більше числити ся. Єаме те, що з Україною раді другі лучити ся, дає їй значінє. Нехай би Московщина була по людськи відносила ся до України і не змушувала до заключеня окремого мира для ратунку себе перед навалою з півночи, то певно і Галичина і Буковина була би могла злучити ся з Україною. І лише через Московщину, а головно через большевиків до сього не прийшло. Треба було лише якийсь час разом постояти, разом робити переговори, а центральні держави знаходили ся тоді в досить крутім положеню і мусіли би згодити ся на віддачу Галичини.

Одно питанє стає перед нами щодо Австрії й Німеччини на той випадок, коли би справді Білорусь лучила ся з Україною. Чи не пробували би вони стати сьому на перешкоді, щоби не допустити до зросту української держави, яка опісля була би перегородою в німецькім „Дранг нах Остен" — поході на схід. Можна бути дуже певним, що на будуче вже не Московщина, але Україна буде репрезентувати Славянщину, і всі другі славянські народи будуть в її сторону схиляти ся.

Австрія перша не має рації істнованя. Се зліпище з ріжних народів, які тримаєть ся силою, але яких інтереси лежать поза Австрією. Українці з Галичини, Буковини й Угорської Руси будуть завсіди стреміти до злуки з Україною; Румуни до злуки з Румунією; Італійці з Італією; Словаки до злуки з Чехами для утвореня самостійної держави; Хорвати і Босняки до злуки з Сербією і т. д. До того-ж колиб між усіми Славянами витворила ся близша злука, так се ще більше загрожувалоб істнованю Австрії, а для Німеччини упадок Австрії був би великим ударом. Нинішна поміч Австрії для Німеччини, се в більшій мірі поміч славянської сили, якою Австрія або Німеччина через Австрію орудує. А та сила нині чи завтра мусить злити ся з своїм рідним корінем. Австрія мусить розлетіти ся, а її упадок буде невинагородженою стратою для німецької держави. Німеччина без Австрії не була би Німеччиною.

Так отже Німеччина й Австрія можуть ставати тепер на перешкоді такій злуці, хоч би Білорусів з Українцями. Вони бачать, що організуєть ся нова сила, яка буде мати свій славянський сьвіт, свої славянські інтереси, свої славянські цїли й ідеали.

Се одначе здогади. Німеччина тепер в смертельнім бою на заході і хто знає, якою ще вийде. Хотяй би не упала зовсім, то всеж може вийти такою, що буде ледви дихати. А се власне може вийти тільки на користь тій новій силі, яка тепер на сході Европи організуєть ся.

(„Український Голос").

КІЛЬКО ТО ГРОШИЙ і праці і журби понесли ті, що закладали „Свободу". Вони зовсім не числили на зиск, лише роздумували, як би то просьвітити нарід. А теперішні видавці „Свободи" тако жтим журять ся. Тому всі сьвідомі Українці повинні бути помічні в тім ділі і зєднувати передплатників.

ДОПИСИ.

З PERTH AMBOY, N. J.

Поміч для рідного села.

Люди зі Стратина, повіт Рогатин, Галичина, вибрали комітет до збираня жертв на своє рідне село. На перший початок зібрано 590 долярів, які зложено на осібну книжку до банку. Поодинокі жертводавці дали на сю ціль по 5, 10, 25 і 30 долярів (поіменний спис жертводавців оголосить ся пізнійше).

Отож тепер, дорогі Родимці зі Стратина, призадумайте ся над тим, що така мала сума не поратує як слід нашого села і длятого треба зібрати більше жертв. Нас тут зі Стратина є більше ніж 350 осіб. Всі як один не пожалуйте по пару долярів і ще нинька беріть коверту, вложіть що Ваша змога і зашліть на адресу Гринька Олиника, 782 State St., Perth Amboy, N. J..

Коли так всі зробимо, то до року можемо мати пару тисяч долярів, котрі потішать не одну вдову і не одній сироті отруть сльози, бо як війна скінчить ся, то ми всі гроші вишлемо до краю на руки комітету, котрий вже тут виберемо. Отож всі наші люди з Вілксбери, Ню Йорк, Бруклин, Нюарк, Степлетон, Лінден, Ровей, Рочестер і т. д. — всі як один берім ся до діла, бо колись, як нам Бог допоможе до краю повернути, то абисьмо не закривали свого лиця, а то вже самі знаємо чому... Тож еще раз відзиваємось до вас, Приятелі, не забудьте на жертви, за котрі вже згори сердечно дякуємо.

ЗА КОМІТЕТ:

Гринько Олиник, голова; **Василь Проць, Іван Лопушанський, Дорко Паснак, Андрух Бедунь, Стефан Корчинський,** члени.

Михайло Вишньовський.

З ROCHESTER, N. Y.

Дещо з діяльности рочестерських Українців.

Заходом співацького тов. „Боян" в Рочестер, Н. Й., і при співучасти инших українських товариств відбуло ся в неділю, дня 14. цьвітня с. р., Шевченківське сьвято, котре понад всяке сподіване випало зовсім добре. Хор під умілою управою п. С. Ціміхуда вивязав ся з своєї задачі дуже добре.

Концерт почав ся панахидою в церкві, а закінчив ся в церковній гали, де були виконані дальші части сьвітської програми, в яку входили такі кусники, як „Глубоким сном", „Гамалія", „Завіщане" і инші. Та до найкрасших частий концерту належить панахида. Сильний, добре вишколений мужеський хор, мольова мелодія і падаючі ся до неї слова — се все склало ся на чудову гармонію тої части. Не можливо навіть описати того настрою та піднесеня духа, які огорнули всіх присутних підчас того, як хор співав з великим чутєм „Со сьвятими". А рівночасно з тим чудовим співом рясні сльози котили ся по лицях усіх присутних. Всі плакали плачем радости по великім Покійнику і народнім Пророці, якого слова про Україну „без холопа і пана" якраз тепер сповняють ся. Муки, які перетерпів Шевченко за те, що любив Україну, не пійшли на марно. Україна дійсно вільна. І от тому то ся поминальна пісня за душу Покійника викликала ті сльози, перші сльози радости по тількі літах нашого поневоленя.

Та не меньше чудово була виконана і друга часть концерту. Не могучи описати кожду точку зосібна, так як ся маленька рецензія нам не позволяє, то однак великим гріхом було би, як би ми не згадали бодай тих, котрі на се заслугують.

До першої з тих точок належить безусловно вступне слово о. Сполітакевича. Він зумів дуже влучно підобрати собі матеріял, який відповідав і настроєви публики і сучасній великій хвилі, котру ми якраз тепер переживаємо. За те і публика гаразд оцінила його працю і по скінченю вступного слова нагородила бесідника довгими оплесками.

До другої такої точки належить спів-сольо, яке виконала пані Юлія Швець, і котре то сольо так під оглядом вишколеня, як також приємного високого і чистого сопранового голосу випало надзвичайно добре. Належить зазначити те, що ся талановита солістка є замужна, а мимо того ходить все на проби, не заслонюючи ся ніколи тим — як загал женщин робить — що вона замужна. Тай і муж її заслугує на похвалу, що не збороняє їй ходити на проби, а се причиняєть ся богато до піднесеня слави рочестерського Бояна. За те їм най буде честь і слава!

З деклямацій найкрасше випала деклямація „Тарасова ніч", яку віддеклямувала маленька всім надзвичайно симпатична і знана рочестерській публиці деклəматорка панна Е. Ціміхуд. Приємно було слухати, як ся дитина з чутєм і знанем та добрим акцентом виголошувала сильні і чутливі слова нашого великого Пророка-Поета Т. Шевченка. За те і оплескам не було кінця. Се повинно заохотити всіх родичів, щоби вчили своїх дітий тут на чужині своєї рідної української мови та вже замолоду вщіпляли в їх серця любов до свобідної вже України.

Не меньше вдатна і на не меньшу похвалу заслугуюча була деклямація маленького Дзюня, сина місцевого о. пароха. Малий, девятилітний хлопчина, перший ученик в українсько-англійській парохіяльній школі, вивязав ся зі своєї задачі як на свої літа дуже добре. Розумієть ся, тут заслуга в першій мірі родичів, котрі виховують свої діти так, як пристоїть правдивим і щирим Українцям.

Належить згадати і барітонове сольо п. М. Пелеха. Голос чистий, приємний; лише симпатичний наш соліст повинен більше шанувати свій голос, а тоді і наша рецензія могла би про него сказати дещо більше.

Щодо відчиту п. Рудого — одна увага. Лучше коротко, а добре. Довгий (більше години!) відчит мучить і прелеґента і публику. Рівнож до відчиту треба належито приготовити ся, а тимбільше на концерті. Терба уміти заняти присутних, а перед виголошенєм відчиту треба самому наперед як слід приготовити ся бодай... в коректнім відчитаню. А то виходить таке, що не лише публика, але навіть сам прелеґент не розуміє того, що читає. Се най буде наукою для п. Рудого на будуче.

Загально взявши, концерт випав зовсім добре, за що належить ся подяка всім співакам, а специяльно їх енерґічному учителеви, п. Ціміхудови.

Такі концерти згадане тов. „Боян" повинно устроювати зчаста, а се принесло би не мало користи.

Присутний гість.

МІКІСРАКС, ПА.

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ ТЕАТРАЛЬНОГО КРУЖКА читальні Просьвіти ім. А. Коцка відограєть ся пораз перший в нашій околиці велике представленє

„НАЙМИЧКА"
або
ХРЕЩЕНИЦЯ
(Драма в 5-ти актах Ів. Тобилевича)
ДНЯ 18-го МАЯ 1918 Р.
о год. 7.30 вечером
в Гали Польській Сокільни
при Munson Ave., в McKees Rocks, Pa.

ДІЄВІ ОСОБИ:

Василь Микитович, богатий хазяїн.... .... О. Галевич
Мелашка, молодиця .... Хр. Секула
Дід, мірошник .... С. Штуняк
Панас, парубок .... Д. Вантух
Маруся, дівчина .... А. Томашек
Пилип, москаль .... Д. Ревак
Аблакат .... Д. Ролдич
Борух, шинкар .... Т. Рідош
Рухля, його жінка .... А. Пащак
Янкель, їх син .... Т. Грицик
Харатина, сирота наймичка їх К. Новосад
Парубки, дівчата, молодиці і москалі.

Родимці!

Се представленє буде перший раз гране в нашій околиці, тому не занехайте нагоди де будете могли побачити живий образ, як гірко живеть ся сиротам, наймитам, бідним, беззахистним людям, а і посьмієтесь до волі. 56-57

ВСТУП 50 і 35 ЦЕНТІВ.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

Сейчас потрібно 17 до 20-літного хлопця до штору ґросерійного. Українці мають першенство. Платня після угоди. Голоситись на адресу: 42—
GROCERY, c/o Svoboda,
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Гр.-кат. парохія в Реймі, Па., потребує **ДЯКО-УЧИТЕЛЯ** з гарним і сильним голосом, досьвідченого в веденю парохіяльної школи, провадженя хору і в уряджуваню представлень. — Крім сего згадана парохія потребує учителя, виключно учити діти, на час від 15. мая до 15. серпня 1918. Інтересовані зволять голоситись на адресу: 56-59
GREEK CATHOLIC CHURCH,
Ramey, Pa.

Пошукую **ПЕТРА ГАВРИША**, родом з Николаєва коло Гаїв і **ІВАНА КОСТИКА**, родом зі Станиславівщини, котрі в р. 1911 з Прус приїхали до Америки. Хтоби про них знав або вони самі, нехай зголосять ся на адресу: 56-58
MIKE KUSHEY,
c/o American Ukrainian Exchange,
520 E. 6th Street, New York, N. Y.

Пошукую своєї сестри **СОФІЇ БЕЗКОРОВАЙНОЇ**. Від чотирох літ не маю про неї відомости. Вона перебувала в Брукліні, Н. Й.. Хтоби про ню знав або вона сама, зволять зголоситись на слідуючу адресу: 55-56
ZACHARIA BEZKOROWAYNY,
11 Broad St., Lyons, N. Y.

Пошукує вуєчного брата **ФЕДЯ КОРОЛЯ** з села Серики Горішні, пов. Рогатин. Перед роком перебував в Перт Амбой, Н. Дж. Хтоби о нім знав або він сам прошу голоситись до: 54-57
ANDREW HUMAN,
172 R. R. Ave., Olean, N. Y.

Пошукую своїх краянів **ПЕТРА І ПАНТЕЛЕЙМОНА АНТОНІЙЧУКА** з села Голошови, пов. Борщів; мають перебувати на Вест. Хтоби о них знав або вони самі зволять голосити ся на адресу: 54-57
ALEX YARMEY,
160 Wahconah St., Pittsfield, Mass.

Пошукую свого брата **АНДРУХА НЕСТОРА** з села Криве, повіт Бережани. Хтоби о нім знав або він сам, прошу голоситись на адресу: 55-57
MARY NESTOR,
125 Selkirk St., Buffalo, N. Y.

ІВАН СЛОБОДЯН зволить зголосити ся до адмін. „Свободи" по лист до него від Василя Бачука (Івана), котрий перебуває в італійськім полоні. 55-56

МИХАЙЛО ПРОКОПЧУК зволить зголосити ся по лист від його жени Йосифи з Борщева до адмін. „Свободи". 55-56

З огляду, що виїзджаю з Ню Йорку продам **МЕБЛІ** (форнічі) по дуже низкій ціні. Голоситись на адресу:
ALEX KATERYNIUK,
1658 Washington Ave., New York City.
(Room No. 2) 54-56

Потреба **АҐЕНТІВ** для заступництва American Ship Protector Co. в їх власних місцевостях. — Виняткова нагода. Добре комісове. — Англійської мови не вимагаєсь. — Пишіть по подробиці до: **American Ship Protector Co., Theodore R. Krzyzanowski, General Agent, 208 North Clarion St., Philadelphia, Penna.** 56-60

Пошукую свого брата **САВКУ КАНАФАР**. Походить з села Гнилички малі, пов. Збараж. Виїхав до Америки тому 14 літ і перебував 2 роки на Гіквіл, Н. Й., а відтак виїхав до Ню Йорку і від тоді не знаю де він є. Прошу його самого, або хтоб знав де він перебуває, зголоситись на понизшу адресу. В нагороду даю $5.00. 56-57
MARY HLADKA,
Box 418, Westbury, L. I., N. Y.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читане веде до просьвіти, а просьвіта — се сила. — Пишіть по цінник книжок до друкарні „Свободи".

Наймит.

(Народна пісня).

Ой, зацвила черемшина коло перелазу;
Добре було наймитови в господаря зразу.
Ой, як почав з черемшини цьвіток опадати,
То почало господаря лихо нападати.
Богацький син пообідав, ще курй не пили,
Бідний наймит пообідав, що діти не зїли.
Богацький син пообідав, іде в коршму пити,
Бідний наймит ціп під піху, іде молотити.
Богацький син іде з коршми та вигукуючи,
Бідний наймит іде з поля та постогнуючи.
Ой, прийшов він до домоньку, хотів собі сісти,
А господар повідає: „Йди, дай коням їсти!"
Ой, приходить наймитонько від коний до хати,
Господиня повідає: „Йди дрова рубати!"
Пійшов наймит, дров нарубав, та й сів на колоду,
Господиня повідає: „Йди, наймит, по воду!"
— „Ой, піду-ж я по водицю у зелені лози,
Побють тебе, господине, наймитові сльози!"
Іде наймит із водою, плечі похиляє,
Господиня із трох мисок у одну зливає.
— „Ой, на тобі, наймитонько, вечерю з обідом,
Не доложиш пирогами, то докладай хлібом.
Не бери ся, наймитонько, до хліба цілого,
Шукай, шукай поза комин сухаря сухого".
Поліз наймит поза комин сухаря шукати,
Взяли його молодого сльози обливати.
— „Ой, не хочу, господине, не хочу вже їсти,
Дозволь менї, господине, на хвилинку сїсти!"
А господар повідає, що не час сідати:
„Бери коні на поводи, треба на ніч гнати".

В Росії:

(Продовжене зі стор. 1-шої).

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 10, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

крив мою часопись „Общее Дело" за те, що я остро критикував політику большевиків. Керенський видав відтак приказ міністрови судівництва, Малянтовичови, щоби мене увязнив.

„В день революції большевиків я дістав потайно сконфіскувані машини і видав потайно часопись, взиваючи в нїй до безпроволочного увязненя Троцкого і Ленїна. Тогасомого дня прийшло до мене десять моряків і мене увязнили.

„Вони повезли мене тимсамим автомобілем, котрим везено царя, коли його скинено з престола. В дорозі автомобіль попсував ся і я мусїв дальше пішки іти до вязниці. Коли ми зблизили ся до Петропавловської кріпости, моряки хотїли вкинути мене до ріки. Я переконав їх, що се буде без пожитку і вони остаточно роздумали ся.

„Тоїсамої ночи привезено до кріпости 12 міністрів і публіцистів. Мене замкнено в тїйсамій кімнаті, в якій я перебував за режиму царя.

„Власти тюремні позволили нам ходити доокола вязниці. Одним з моїх товаришів був міністер загр. справ в кабінеті Керенського, Терещенко. Нині одержав я від нього лист. Він також утік з вязниці в часї, коли грозила небезпека, що Німці займуть Петроград. Під сю пору панував в місті великий заколот і сторожі пійшли до міста рабувати.

„Мої приятелі приготовили менї утечу. Я підкупив большевицьких жовнїрів, заплативши їм 200 рублів, дістав фальшиий пашпорт і утік з Петрограду до Гельзинґфорсу. В Гельзинґфорсї мене арештували німецькі війська, але не відкрили тотожсамости особи.

„Я маю інформації, що Керенський є тепер в дорозі з Норвеґії до Злучених Держав. Останні події вказують, що Керенський був найбільшим ворогом російської републики. Він знищив ген. Корнїлова, який міг виратувати Росію".

Бурцев виявив переконане, що лише інтервенція аліянтів може нині виратувати Росію. Нині вся демократія є того переконаня, що Німеччина ужиє всїх жерел Росії і утрудлнить побіду аліянтів у Франції.

Після його гадки аліянти повинні співділати з правно зорґанізованим правительством проти большевиків. Все промовляє за інтервенцією: селяни і жовніри радо повитають інтервенцію під услівєм, коли вдало би ся поправити стан економічний і поживи та запобігти голодови.

Большевики увязнили 400 анархістів в Москві.

ЦЮРІХ, 9. мая. — Київські часописи доносять про цілодневну битву між анархістами і большевиками у Москві, яка скінчила ся увязненем 400 анархістів в Кремлїнї.

До боротьби прийшло, коли анархісти відмовили ся віддати великі засоби амуніції і машинових крісів. Большевики взяли приступом арсенали анархістів.

Часописи оцінюють число анархістів у Москві на 60.000

В Австро-Угорщинї.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 10, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

ПОЛОЖЕНЄ В АВСТРІЇ КРИТИЧНЕ.

Австрійське правительство числить на поміч Поляків.

ВАШІНҐТОН, 9. мая. — **Ратунок правительства д-ра Зайдлера зависить нині від Поляків,** як се доносять телеграми зі Швайцарії, подаючи вісти про теперішнє критичне положенє Австрії.

На критичний стан Австрії вказує вже сам факт, що австрійське правительство є приневолене творити комбінацію з Німців і національної групи.

З боевого фронту відкликано значні війська і утворено з нього залоги по більших містах в Австрії. Приходять щораз то нові вісти про заворушеня і пролив крови.

Віденська телеграма до Цюріху доносить: „Зайшла потреба видати надзвичайні зарядження. Зайдлер приготовляє майстерський удар. Ми не знаємо однак, чи йому вдасть ся привернути постійний спокій".

Як доносять, найбільше війска нагромаджено в Чехії, Галичині, Стирії і полуднево-славянських краях.

АФОРИЗМИ.

Яким щастем були сей старий сьвіт, коли би чоловік, який нїчо не знає, держав його у своїх руках?

Богатому чоловікови є тим тяжше, чим більше він старає ся впоїти в людий, що він є бідний.

Свобода є новою релїгією; релїгією наших часів.

Свобода не є средством до найвисшої політики; вона є найвисшою політичною самою.

Найлїпшим субститутом угля є горяча погода.

Без сумніву — найскорше можна дійти до богатства, як вдесть ся поволи.

Найдовшим періодом в життю дитини є період між одним іґденем і другим.

Більшість людий, які хотїли би щось доброго зробити, не мають змоги.

Два пари думай заки ожениш ся, бо розвід приходить тяжко.

КОЛҐЕЙТОВА СЕНАТОРСЬКА КАМПАНІЯ СТРІЧАЄ ПОПЕРТЄ.

Нюарк, 5. V. — Всї політичні круги в Ню Джерзи звернули свої очи на велике одушевлєнє, яке викликує сенаторська кандидатура полковника Остіна Колґейта з Джерзи Сіти. Визначні републиканци зі всїх округів стейту ґуртують ся під прапор Колґейта. Лїдери, які були з ним в 1916 роцї, коли він кандидував на ґубернатора, всї без виїмків попирають його кандидатуру на сенатора, здобуваючи при тім ще нових прихильників. Брак ентузіязму для кандидатури Еджа треба пояснити сим, що в цілім стейтї є переконанє, що він повинен вислужити свою каденцію яко ґубернатор. Буде він вибраний сенатором, то закон змусить його зреаґнувати з ґубернаторства не пізнїйше, як 4. марта 1919, оставляючи майже один недокінчений рік. Його майбутнє баженє оставити стейт в руках недосьвідченого активного ґубернатора на такий довгий період і ще в таких критичних часах, не стрічає публичного одобреня. Бувший стейтовий секретар, Самуїл Д. Дікінсон, говорить про сю справу отсе: „Джабголдерп" без ріжниці як ревно вони працюють для свого шефа, заледви чи могли би викликати ентузіязм для ґубернатора, коли би навіть сей ґубернатор був охочий посьвятити ґубернаторство в тій цїли, щоби служити народови у Вашінґтонї. Але я думаю, що нарід скорше порадить сьому саможертвуючому ґубернаторови остатись в Трентонї і вислужити на своїм становищи, о яке він так з трудом старав ся в 1916 роцї ніж брати його з Трентону і переносити до Вашінґтону перед покінченєм реченця. Се було би щось в роді утраченої кампанії для ґубернатора і його джаб-голдерів". — Зі всїх обчислень бувший ґубернатор Стокс не буде правдоподібно кандидатом; рішить ся він взяти участь в кампанії, то в рядах Еджа наступить розлом, через що богато скріпить ся становище полковника Колґейта. Коли Стокс не буде виставляти своєї кандидатури, то ті, які стоять з ним у тїсних зносинах, впевняють, що він всї свої сили кине до помочи полковникови Колґейтови і піде проти Еджа за недодержанє обітниці, що він не буде кандидатом.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читанє веде до просьвіти, а просьвіта — се сила. — Пишіть по цінник книжок до друкарні „Свободи".

ПОЗІР! DETROIT, MICH. ПОЗІР!

Українсько-катол. парохія при церкві св. Йоана Хрестителя сьвяткувати-ме 104-літні роковини народженя Ґенія України

Тараса Шевченка

заходом Товариства співацького „Боян", при співучасти Товариства співацького ім. Котляревського з Гамтрамк

в неділю Томину, дня 12-го мая 1918 р.

IMMANUEL AID SOCIETY HALL, 701—24-TA I MICHIGAN

ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ

ЧАСТЬ I.

1. Американський гимн: "My Country" .... хор мішаний
2. Вступне слово .... о. М. Ґурянський
3. Шевченко-Лисенко: „Радуй ся ниво неполитая" .... хор мішаний
4. Деклямація .... п-на Марія Ґонтарик
5. Вахняник: „Купало" .... хор мішаний тов. Котляревського
6. „Де ти бродиш моя доле", дует .... пп. А. Голояд і І. Саврій
7. Деклямація .... п-на Катер. Олексівна
8. Масляк-Нижанковський: „О не забудь", сольо .... пані Г. Голояд
9. „Сон", деклямація .... п. Гр. Стульковський
10. Шевченко-Лисенко: „І спочинуть невольничі утомлені руки" .... хор мішаний

ЧАСТЬ II.

11. Відчит. Значінє Тараса Шевченка для українського народа ... п. Никола Романів
12. „Сонце низенько" .... хор мішаний тов. ім. Котляревського
13. Шевченко-Лисенко: „Наш отаман Гамалія" .... хор мішаний з деклямацією п. Томи Польового.
14. Деклямація .... п-на Вікторія Романець
15. Шевченко-Нїжанковський: „Люблю дивитись", дует .... пп. А. Голояд і І. Саврій
16. Шевченко-Лисенко: „Думи мої" .... хор мужеський з Гамтрамк
17. Шевченко-Лисенко: „Не верну ся із походу", сольо .... п-на М. Ґонтарик
18. Деклямація .... Марійка Голояд
19. Шевченко-Лисенко: „Тече вода з під явора" .... хор жіночий
20. Шевченко-Лисенко: „Менї однаково", сольо .... п. Дмитро Атаманець, діріґент хорів з Гамтрамк
21. Шевченко-Воробкевич: „Ой чого ти почорніло" .... хор мішаний

Діріґент хору п. Андрій Стисловський.

На сей концерт отсим запрошуємо всїх Українців міста Дітройт. Покажіть, що вам дорога память Мученика-Поета за волю України. Він самий просить нас о те:

„І мене в сім'ї великій,
В сім'ї вольній, новій,
Не забудьте помянути
Не злим, тихим словом". 51-56

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДО В НЮ ЙОРКУ І ОКОЛИЦІ!

Українське тов. „Вільні Козаки міста Львова" в Ню Йорку відділ 143 У. Н. Союза

отсим запрошує тутешних і позамісцевих Українців на сьвято

ПОСЬВЯЧЕНЯ ПРАПОРА

— котре відбудеть ся —

в суботу, дня 11-го мая 1918 р.

о 5-ій годині пополудни в гр.-кат. церкві св. Юрія в Ню Йорку.

О годині 4.30 пополудни зберуть ся запрошені товариства в „Народнім Домі" і відси підуть походом до церкви на посьвяченє прапора. З церкви вернуть походом до галї і там відбудуть ся сьвяточні привіти товариств. По привітах наступить о годині 6-ій пополудни

ВЕЛИКИЙ КОНЦЕРТ І БАЛЬ СПОЛУЧЕНИЙ З ТОВАРИСЬКИМИ ЗАБАВИ

в концертовій гали „Укр. Нар. Дому" 217-19 Іст 6-та улиця, Ню Йорк, Н. Й.

Музика тов. Лисенка. Український хор під управою п. М. Гундича.

Тов., котрі прийдуть походом на посьвяченє прапора, мають вступ на концерт вільний.

ВСТУП З ГЕТЧЕКОМ 35 ЦЕНТІВ.

Товариство „Вільні Козаки Міста Львова" приймає нових членів без вступного. Хто охоче з сеї нагоди скористати, нехай зголосить ся на концерті у секретаря або предсїдателя по близші інформації. Місячна вкладка до товариства є 45 центів. Товариство виплачує в разї недуги 6 долярів тижневої запомоги і 100 долярів посмертного. Дївчата платять по 35 центів місячної вкладки і дістають 5 долярів тижневої запомоги і 100 долярів посмертного. 53-56

Просимо Шановну Громаду прибути численно на наше сьвято та сим доказати, що ми вже зрозуміли клич „В лучности сила", та місто підпирати ворожі нам приватні галї помочи своїй власній хатї; місто бавитись в чужих домах, забавлятись зі своїми людьми в своїм Народнім Домі, та причинити ся для добра свого народа.

КОМІТЕТ.

Тікети до набуття: У тов. А. Кирича, 110 Іст 3-та ул., в „Народнім Домі" при касї в день посьвяченя і в Українській Друкарській і Видавничій Спілці, 19 Іст 7-ма ул., Ню Йорк, Н. Й.

ЗАХОДОМ КОМІТЕТУ ПОМОЧІ ЖЕРТВАМ ВІЙНИ СЕЛА УВСЄ

повіт Підгайці, відбудеть ся

В СУБОТУ, ДНЯ 11-го МАЯ С. Р.

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

в „Liberty Hall", 257-263 E. Houston St., New York.

Початок точно о год. 7-мій вечер. Вступ 25 центів.

Музика Товариства „Поморяни" в Ню Йорку.

Поважана Громадо!

Від року виселенці села Увсє, Підгаєцького повіта, перебуваючі в Ню Йорку, Стейпелтон, Бруклині і Пасейку, завязали комітет несеня помочи потерпівшим від війни їх односельчанам. Сей комітет до сего часу збирав жертви тільки між виселенцями рідного села місячними вкладками і добровільними жертвами та хотячи прийти з більшою помочию потерпівшим устроює сей баль, і просить Поважаних нюйорських громадян прибути на наш баль і тим помочи нам зібрати підмогу потерпівшим нашим братям.

Думаємо, що Поважана Громада прибуде численно на сю забаву і сим утре неодну слезу бідним вдовам і сиротам знищеного війною села, а комітет постарає ся, щоб забава випала як найкрасше.

55-56 КОМІТЕТ.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Важне для Українців у Массачусетс.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 10, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Стейтове іміґраційне бюро в Массачусетс оголошує важну для чужинців вістку, яка з природи річи відносить ся й до тамошних Українців. Ся вістка звучить: На підставі ухвали з 26. марта 1918 року, стейтовий департамент фінансів виплатить родинам, які були вспомагані і удержувані жовнірами добровольцями або примусово затягненими до армії або военної маринарки Злучених Держав в часі від 3-го лютого 1917 року, — по 10 долярів місячно від дня, котрім їх заприсяжено до служби, до 15. січня 1918 року включно. В той спосіб, коли приміром жовнїр сухопутний або морський зголосив ся до служби 15. жовтня 1917 року, то родина або особи, котрих він удержував, дістануть 30 долярів (по 10 долярів місячно від 15. жовтня 1917 р. до 15. січня 1918 р.). Жовнїр сухопутний чи морський мусить виповнити потрібні блянкети, котрі можна набути в кімнаті ч. 370, Стейт Ґавз у Бостоні. Іміґраційне бюро радо дасть потрібні блянкети або додаткові інформації кождому, хто зголосить ся особисто або письменно до: Massachusetts Bureau of Immigration, Room 109 State House, Boston, Mass. — З повисшого виходить, що загальна поміч виносить 10 долярів місячно, а сойм признав се яко надзвичайну одноразову запомогу. Інтересовані Українці, яких попередно удержували особи, які тепер є в американській армії, повинні з сього скористати і зголоситись де потрібно.

Квартальний асентирунок.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 10, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Провост маршал-генер. Кравдер заявив комітетови військових справ при низшій палатї парляменту, що сповнене нової військової програми буде вимагати, щоби протягом слїдуючого року асентирувати квартально мущин, які покінчили 21-ший рік житя.

572,539.000 бушлів зимової пшениці.

Міністерство рільництва, опираючись на даних з 1. мая, обчисляє, що сьогорічний збір зимової пшениці буде виносити 572,539.000 бушлів. Простір, засіяний зимовою пшеницею, виносив 1. мая 36,392.000 акрів. Стан засівів був 86.4% нормального стану, беручи 15.7 бушля пшениці з одного акра поля. — Продукція жита буде виносити 82,629.000 бушлів, беручи за основу 85.8% нормального стану. — Сїна буде 107,550.000 тон, беручи за основу 89.6% нормального стану.

Брак мінералів здержить промисл.

Артур Велс, з копальняного бюра, заявив, що виріб вибухових матеріялів буде дуже утруднений з огляду на великий брак мінеральних матеріялів для военного і невоенного ужитку. Він каже, що перед кінцем сього року забракне сїрчаного квасу, через що фабрики будуть мусїли дуже обмежити ся в його уживаню.

З початком липня вийдуть нові одно- і дво-долярові грошеві квитки на місце срібних монет, які чимраз в більшій скількости вицофуєть ся з обігу.

З днем 1. мая 1918 року Американська Федерація праці числила 2,692.000 членів.

Зорґанізоване робітництво у вашінґтонськім стейтї жадає зміни постанови про се, що робітник дістане відшкодоване, коли є хорий більше ніж один тиждень. Вони жадають, аби стейт платив робітникови відшкодоване навіть тоді, коли він наслідком ушкодженя був хорий один або два дні.

Іван М. С. Сміт, републиканський посол з Мішіґену, вніс проєкт, аби по всіх місцевостях в державі змінити німецькі назви улиць на анґлїйські.

Стейтова комісія нормальних шкіл в Міннесоті рішила здержати виклади німецької мови в нормальних школах в стейтї.

„Морнінґ Ґазетте", найстарша німецька часопись у Філядельфії, почала від четверга (9. V.) виходити в анґлїйській мові.

Місцевости Іст Орендж, Вудбури і Ґібставн в Ню Джерзи завели в себе прогібіцію.

СТАРОКРАЄВІ ВІСТИ.

Позичка для України.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 10, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Будапештенська ґазета „Аз Уйшаґ" — як каже лондонський „Таймс" (з 11. IV.) — доносить, що банкові інституції центральних держав є готові випозичити Україні суму 60,000.000 карбованців, з чого Австро-Угорщина має дати 25,000.000 карбованців.

Україна замовила мануфактури на 750,000.000 марок.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 10, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Лондонський „Таймс" (з 15. IV.) доносить на основі берлїнської телеграми, що українське правительство замовило в Німеччині мануфактури, головно рільничих і друкарських машин, ремісничих знарядів і хемікалій на суму 750,000,000 марок.

„Канадійський Русин" (з 1. V.) пише: Вісти з України доносять, що Володимир Винниченко, визначний український письменник і бувший голова українського Ґенерального Секретаріяту, задів ся десь від часу великої боротьби між большевиками і Українцями в Києві, яка відбувалась 15. марта. Всякі зусиля відшукати якінебудь слїди за пропавшим, оказались доси безуспішними.

ЗАГАЛЬНІ ВІСТИ.

Делеґати поневолених австрійських народів на авдієнції у француського премієра.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 10, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Клемансо, премієр Франції, приняв на авдієнцію делеґатів на конґрес поневолених Австрією національностий, який недавно відбув ся в Римі, а незабаром має зібрати ся в Парижи. Премієр висловив своє співчутє їх справі і надію в успішні і тривалі результати, які виплинуть з конференції. Між делеґатами були: Сейда і Залеский від Поляків; сенатор Драшіґеско і посол Люпу від Румунів; др. Бенес і Сихрава від Чехів, та Дектулї і ґраф Войнович від Югославян.

Склад польського кабінету.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 10, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

До нового польського кабінету, сформованого з початком цьвітня 1918 р., входять: — Стечковский, премієр і міністер фінансів; князь Януш Радивил, міністер заграничних справ; Стецкий, міністер внутрішних справ; Поніковский, міністер просьвіти; Ходзько, міністер суспільних робіт; Дзербіцкий, міністер рільництва; Джевецкий, торг. і промислу; Ріґерсберґер, міністер справедливости. — В програму сього кабінету входить: основане державної ради яко законодатного тіла на переходовий період; скликане сойму; сформоване польської армії; зорґанізоване польських властий і нагромаджене фондів для відбудови промислу і рільництва. — Лондонський „Таймс" (з 16. IV.) доносить, що німецький ґенерал ґраф фон Безелер зістав іменований головним командантом польської армії.

Російське горожанство.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 10, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Новий російський закон про горожанство каже, що кождий чужинець, жиючий в Росії, може стати російським горожанином, коли на руки льокального совета зложить відповідну заяву і метрику уродженя. Чужинці за границею Росії можуть стати її горожанами, коли внесуть аплїкацію на руки російського представника.

„Товариш" Радек зістав іменований предсїдателем центрального европейського департаменту при московськім комісаріяті для заграничних справ.

В Москві і Петербурзі мають бути відчинені філії „Дайтше Банк-у" і „Діско́нто Ґезельшафт-у".

Франческо Бонаміко, дивізійний шеф італійського мініст. амуніції, пополнив самовбийство, заживаючи отрую. Він був свого часу арештований під закидом здефравдованя великої суми правительственних гроший.

Фунт конини в Швайцарії коштує два франки.

Повоєнні приготованя Німців.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 10, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Урядові депеші із Швайцарії доносять, що в Німеччині йдуть тепер з поспіхом промислові приготованя для стрічі повоєнних відносин. Великі банки, корабельні спілки, хемічні і металюрґічні фабрики лучать ся разом, аби стрінути економічну війну, заповіджену аліянтами. Бавовняні купці наставили недавно у Бремені секретаря, щось в роді консуля, який має заняти ся купном сирівця в Росії, Румунії, на Україні і инших сусїдних державах.

В Парижи помер у 86-тім році житя барон де Макав, який через 42 роки був послом до низшої палати француського парляменту.